

शासकीय वाहनावरील लाल/अंबर
दिव्याच्या वापराबाबत.

महाराष्ट्र शासन

गृह विभाग

परिपत्रक क्रमांक एमव्हीआर-०८०७/४९९/परि.२
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२, दिनांक ९ जुलै, २००८.

वाचा : १) शासन निर्णय क्र.एमव्हीआर-१३९७/९९५/सीआर-३७/परिवहन-२,
दि.३.९.१९९७.
२) शासन परिपत्रक क्र.एमव्हीआर-१३९७/९९५/सीआर-३७/परिवहन-२,
दि.११.२.१९९८.

शासन परिपत्रक

केंद्रीय मोटार वाहन नियम १९८९ च्या नियम १०८ मधील तरतुदीनुसार राज्य शासनास अतिमहत्वाच्या व्यक्तींच्या वाहनावर लाल/अंबर दिवा लावण्यास परवानगी देण्याचे अधिकार आहेत. लाल दिवा अति महत्वाच्या व्यक्तींच्या/अधिकार्यांच्या दर्जाशी तर अंबर दिवा अधिकार्यांच्या कामकाजाशी निगडित आहे. लाल व अंबर दिव्याच्या सुविधांचा गैरवापर होतो. म्हणून ही सुविधा मर्यादित करण्याच्या दृष्टीने या विभागाने शासनाने वाहनावर लाल/अंबर दिवा अनुज्ञेय केलेल्या अधिकारी/अति महत्वाच्या व्यक्ती यांची यादी निश्चित करून सर्व संबंधित विभाग, विभाग प्रमुख, पोलीस व मोटार वाहन विभागाचे अधिकारी, क्षेत्रीय अधिकारी यांना सदर यादी पाठवून याबाबत स्पष्टता आणली आहे. सदर यादीनुसार वाहनावर लाल/अंबर दिवा अनुज्ञेय करणेबाबत कार्यवाही करणे अपेक्षित आहे.

तथापि, या विभागाच्या असे निदर्शनास आले आहे की, शासनाच्या विविध विभागांच्या अखत्यारित असलेल्या महामंडळे, मंडळे, प्राधिकरणे आणि सार्वजनिक उपक्रमे यावर नियुक्त केलेले अध्यक्ष, सदस्य, प्रतिनिधी व संचालक, मंत्री, राज्यमंत्री दर्जा प्राप्त व्यक्ती यांना काही विभागांनी नियुक्त केलेल्या पदाच्या दर्जानुसार विविध सोयी सुविधा व सवलती देताना आपल्या अधिकारात या विभागाची मान्यता अथवा अभिप्राय घेणे आवश्यक असताना तसे न करता परस्पर

वाहनांवर लाल दिवा सुविधा प्रदान केल्याचे या विभागाच्या निदर्शनास आले आहे. सदर बाब सामान्य प्रशासन विभागाच्याही निदर्शनास आणण्यात आली आहे.

वास्तविक ज्या कायदा व नियमांच्या अधिन राहून वाहनांवर लाल/अंबर दिवा सुविधा अनुज्ञेय केली जाते त्या केंद्रीय मोटार वाहन नियमांतील तरतुदीची अंमलबजावणी गृह विभागाकडून केली जात असतांना तसेच याबाबतचे अधिकार गृह विभागास असतांना कोणासही वाहनांवर लाल/अंबर दिवा सुविधा अनुज्ञेय करतांना गृह विभागाची मान्यता अथवा अभिप्राय घेणे आवश्यक आहे. तथापि, विविध विभागांकडून परस्पर त्याबाबत कार्यवाही केली जात असल्याने वाहनांवर लाल/अंबर दिवा सुविधेचा गैरवापर केला जात आहे व या विषयाचे गांभीर्य व अनन्य साधारण महत्त्व टिकवून ठेवण्याच्या उद्देशानेही बाधा पोहोचत आहे. सदर नियम व कायद्यातील तरतुदीची अंमलबजावणी करणाऱ्या पोलीस व मोटार वाहन विभागाच्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांना अंमलबजावणी करतांना विविध अडचणींना सामोरे जावे लागते. केंद्र शासनानेही सदर सुविधा अत्यंत मर्यादीत स्वरूपात प्रदान करणेबाबत सूचना दिलेल्या आहेत. या बाबी विचारात घेता तसेच या विभागाकडे असलेले अधिकार विचारात घेता, मंत्रालयीन सर्व विभागांना विनंती करण्यात येते की, गृह (परिवहन) विभागाशी चर्चा न करता अथवा गृह विभागाचे अभिप्राय न घेता परस्पर कोणासही वाहनांवर लाल/अंबर दिवा सुविधा अनुज्ञेय करू नये.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

(ज्यो. मा. चव्हाण)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन, गृह विभाग.

प्रत,

मंत्रालयीन सर्व विभाग.

परिवहन आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

निवड नस्ती (परिवहन-२).